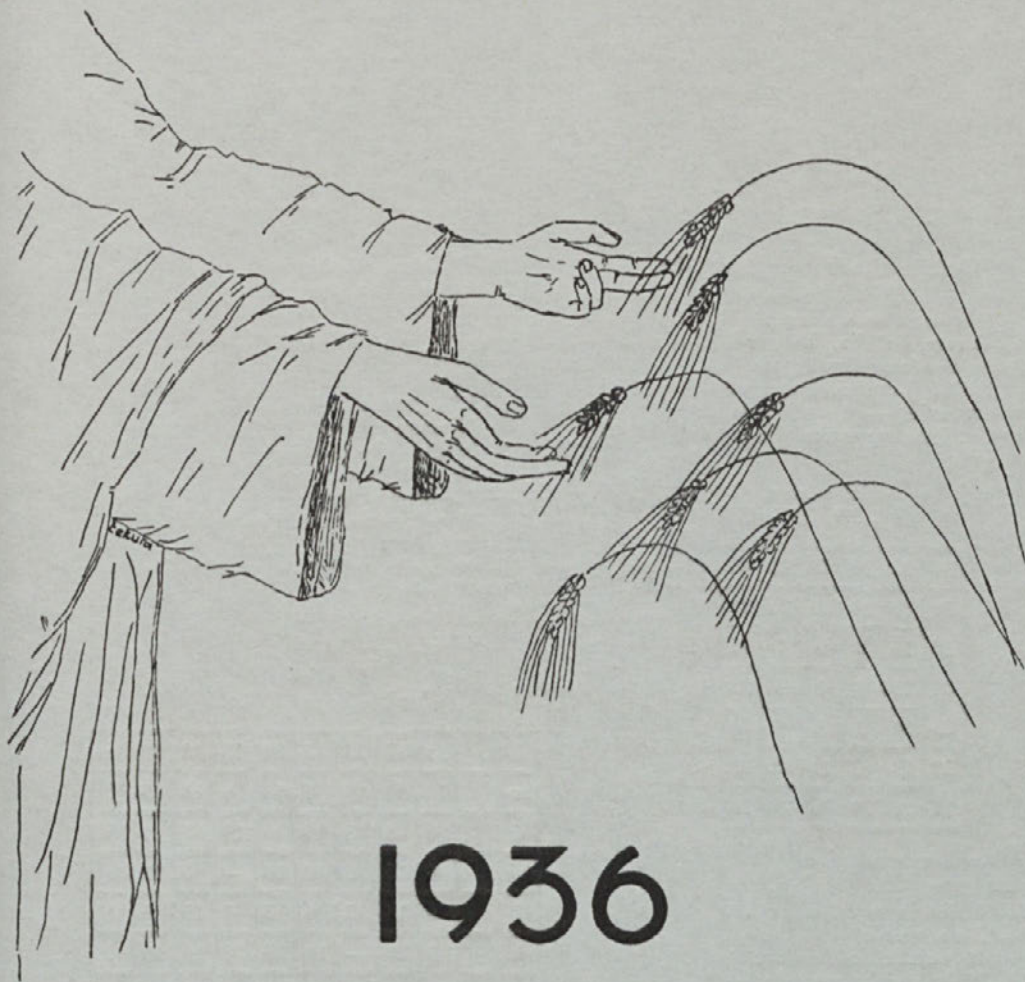

Poštnina plačana v gotovini.

Štev. 12.

NAŠ^V DOM

1936

LIST · SLOVENSKE · MLADINE

»Naš dom« izhaja vsakega 10. v mesecu. Rokopise in vse, kar spada v uredniški del lista, je čimpreje po izlitju prejšnje številke poslati na urednikov naslov: Dr. Meško Josip, Maribor, Magdalenski trg 3.

»Naš dom« se naroča pri upravi »Našega doma«, Maribor, Koroška cesta 5, in stane pod skupnim naslovom Din 18, posamezni naročniki pa bodo plačali Din 20 letno.

Kjer želite objavo slik, fantovskih skupin, pošljite Din 40 kot odškodnino za napravo klišeja na naslov uprave.

Zaupniki in agitatorji »Našega doma«! Delo in propaganda za naše glasilo naj se neprekinjeno in nezmanjšano nadaljuje. Vedite, da vsaka stotina novih naročnikov lahko pripomore do večjega obsega »Našega doma«.

Voščilo uĝankarskega strička.
(20 točk.)

Belovar, tlesk, Hema,
skovir, detelja, Tetovo
najdenček, vampir, dalija,
Obilič, Lovčen, bogastvo,
živčevje, — č — Negova,
Galileja, veverica, Sele, Jakob.

Črkovnica.
(R....i; 25 točk.)

37	38	39	40	41	42	43
36	17	18	19	20	21	44
35	16	5	6	7	22	45
34	15	4	1	8	23	46
33	14	3	2	9	24	47
32	13	12	11	10	25	48
31	30	29	28	27	26	49

Številke pomenijo:

- 1—4 žaba
- 5—10 dežela v Jugoslaviji
- 8—12 nagljenje
- 13—16 vojaški oddelek
- 16—20 kuhinjska posoda
- 20—24 prometno sredstvo
- 24—29 vojska
- 29—31 Marijin pozdrav
- 28—32 dača
- 32—37 cerkvice
- 36—39 goreča tekočina
- 40—44 rok

- 43—46 bojna utrdba
- 46—49 kemična tvorba
- 5—1 škrlat
- 7—4 del hiše
- 12—9 del telesa
- 16—13 del pohištva
- 20—17 časovna doba
- 24—21 zrnje
- 25—21 živalska skupina
- 29—26 prvi človek
- 31—29 drugi človek
- 36—32 reklamno sredstvo
- 40—36 gnječa
- 44—40 mohamedanska verska knjiga
- 46—41 poboljšanje
- 49—47 reka v Egiptu.

Številnica.
(Janko Spes; 20 točk.)

j	15	19	23	5	25	15	18	18	c
m	13	18	10	1	16	6	10	15	i
d	6	8	3	16	16	19	5	1	b
p	6	15	5	12	16	—	6	17	e
f	6	14	13	16	3	8	15	6	h
k	2	21	—	16	15	18	16	16	l
n	10	—	10	2	16	—	10	21	o
g	4	22	6	15	5	10	22	21	č
a	12	16	14	10	15	10	18	8	r

Nadaljevanje na 3. strani.

NAJ^vDOM

Leto 28

Maribor, december 1936

Štev. 12

Praznik mladostne lepote.

Vsako leto se povrača v decembru praznik Brezmadežne, veden opomin mladini, da naj ohrani lepoto svoje mladosti. Obojim velja, dekletom in fantom. Naj bi bila slika življenja Brezmadežne — podoba naše mladosti.

Zdi se, da izgublja gotov del naše moške in dekleške mladine smisel za mladost. V mestih posebno, pa tudi na vasi mnogokje. Ali smatramo morda stari narodni rek: »Mladost je norost« za navodilo in opravičilo razvad in pregreh? Nasprotno! Narod je hotel s temi besedami izreči grajo tistim, ki mladosti niso znali ceniti in pravilno umeti.

Mladost je rast. Ničesar še ni v njej stalnega in utrjenega. Mladost še ni zrelost, še ni dovršenost. Kako napačno ravnajo tisti, ki motijo to mladostno rast z raznimi pregrehami in nepremišljenimi dejanji. S tem rast v sebi samo ovirajo in telesne ter duševne sile slabijo. Ali nam ne daje narava sama dovolj jasnega zgleda, kako treba varovati mlado rast, da ji ne škodujejo slabi vremenski vplivi? Samo tista mladina bo dosegla zaželjeno zrelost svoje mladostne rasti, ki bo znala zmagati duha nezmernosti, nečistosti, lenobe. — Naj ve, da od take mladine narod pričakuje svojih delavcev in delavk.

Mladost je veselje. Veselje in resnica sta dve sestri. Samo oni, ki so v svojem življenju in delu povsem resnični, so res veseli. Vse, kar moti mladostno rast, moti in kali tudi veselje. Zato je mladost onih, ki sledijo strastem in jim usužnjijo svojo dušo, brez veselja. Ako pa veselja ni, ni stremljenja navzgor, ni ljubezni do vzorov in volje do dela. Mladina brez veselja bo nad življenjem prehitro obupala, v resno dobo zrelega življenja bo prišla premalo pripravljena, premalo utrjena. Resnično veselje najde samo v Bogu in v življenju po njegovih zapovedih.

Praznik Brezmadežne je samo enkrat v letu. Njen svetel lik pa naj žari vedno pred očmi naše slovenske mladine. Da bo njena pot pot veselja in nemotene rasti v dobo zrelosti in sadu.

Naloga človekovega življenja je, da izrazi v sebi kar najvišjo bogopodobnost. Kar je robatega, mora odbiti, kar neuglajenega, ugladiti, kar nepopolnega, izpopolniti.

Ušeničnik.

Stanovi in država.

Stanovska solidarnost.

Stanovi v državi so kakor udje enega telesa. Med udi ni razdora in nesoglasij, eden ud podpira drugega, vsi se vzajemno izpopolnjujejo in v delu dopolnjujejo. Med vsemi vlada skupnost — solidarnost. Enako pri stroju. Vsi različni deli, od katerih ima vsak svojo posebno nalogo, tvorijo celoto, enoto. Lepa skladnost, ki bi jo morali posnemati tudi različni stanovi v državi in v narodu.

Stanovske vzajemnosti, solidarnosti ni. Manjka tistega lepega sodelovanja med kmetom in delavcem, med uradnikom in duhovnikom, med delodajalcem in delojemalcem. Še več! Ne samo, da manjka vzajemnosti, nasprotja so celo, prešla so tu in tam celo v sovraštvo stanu do stanu. To je žalosten pojav naših dni, ki povzroča krize in nezadovoljstvo, izkoriščanje in sovraštvo. Premalo se je zadnja stoletja poudarjala stanovska solidarnost, vzajemnost stanov, preveč pa se je netilo sovraštvo med stanovi in sebičnost stanov. Razumljivo je to, če pomislimo, da so gotovi razredi, oziroma stanovi videli samo sebe in govorili samo o svojih pravicah in koristih, o svojem poslanstvu in o svojem pomenu, drugih stanov pa niso niti omenjali. Radi tega je trpel resnični napredek, vse politično in gospodarsko delo se je izprevrгло v brezplodno borbo, hujskanje in laž.

Krščanstvo, katoliška Cerkev, ki ima pravico soditi tudi o človeški družbi in njenih stanovih, je ves čas opozarjala na pogubne posledice stanovskega in razrednega sovraštva. Cerkev, ki je glasnica ljubezni, ne samo med stanovi, ampak tudi med narodi, je vedela in ve, da je samo v vzajemnosti rešitev človeštva in resničnega napredka.

V svoji okrožnici »Quadragesimo anno« je sedanji papež Pij XI. kot najvišji predstavnik Cerkve na zemlji dal smernice za vzajemno, solidarno delo stanov v državi in v svetu sploh. Ko omenja v svoji okrožnici potrebo obnove socialnega reda, pravi, da morajo država in državljani gledati in meriti na to, da bo prenehala borba nasprotnih si »razredov« in da se bo pobudilo in pospešilo vzajemno sodelovanje »korporacij«.

Socialno pomirjenost in vzajemnost skuša doseči papež s tem, da predlaga ustanovitev, oziroma obnovitev »korporacij«. Tem korporacijam bodo pripadali ljudje po svojih socialnih opravilih, ki jih izvršujejo, ne pa po razredih, katerim pripadajo. Tako bodo tvorili korporacijo tisti, ki delo dajejo in oni, ki delo sprejmejo. Tako bo vključen v takšno korporacijo poleg kmeta-posestnika tudi njegov delavec in viničar. Če se bo ta ideal korporacij izvedel, potem ne bomo imeli takozvanih socialnih plasti, eno višjo od druge, ampak bomo imeli korporacije, tvorbe, ki bodo ena drugi vzporedne. Ta vzporednost ne bo dajala povoda za medsebojne borbe, ampak bo zagotovila medsebojno spoštovanje in sodelovanje. Napredek v državi bo zagotovljen, ker bo delo nemoteno.

Vse socialno delo, ki ga katoliški krogi skušajo vršiti v duhu navodil papeževe okrožnice »Quadragesimo anno«, gre za tem, da postanejo korporacije dejstvo. Jasno je, da se ta stanovska vzajemnost ali solidarnost ne bo mogla v trenutku oživotvoriti, trebalo bo let in desetletij, vendar smemo biti prepričani, da se bo zgodilo. Vse razredne smeri so doživele svoj polom in ga vedno znova doživljajo. Končno se bo izkazalo, da ima katoliški korporacijski nazor resnično jedro in tudi bodočnost. V teh korporacijah ne bo mesta za sebičnost, tudi ne za gospodarski liberalizem,

ki je gotove ljudi izkoriščal, ampak bo v njem nekaj družinskega, nekaj tesno povezanega.

Treba je tedaj ugotoviti, da tista gibanja, ki še danes razredno sovraštvo pridigujejo, ne smejo imeti mesta v življenju narodov in držav. V njih je treba gledati največje škodljivce stanovske vzajemnosti, največje zagovornike razdora in kulturnega zastoja. Prav je, da se kažejo v mnogih državah sile, ki skušajo iz narodnega in državnega življenja izločiti vse one, ki za vzajemno delo stanov nimajo smisla. Upamo, da bodo podlegli zdravemu in resničnemu gibanju vzajemnosti stanov, ki ima svoje globoke korenine v krščanstvu.

Dr. X.

Adam in Barica.

(Za kravico.)

Kmečki roman. — Spisal J. Š. Baar, prevedel X.

XI.

Za Barico je pričelo resnično novo življenje. Mož je že zgodaj zjutraj odhajal na delo, njena skrb pa je bila, da je nahranila kravo, jo okrtala, pomolzla in ji nastlala svežo slamo. Potem je djala na rame koš, vzela srp in brus, v naročje pa Ančico, in je šla po travo. Matuševič ji je dovolil, da sme ob njegovih njivah, po jarkih in ozarah, žeti travo, včasih je pa šla z Adamom v gozd, drugikrat zopet na njivo, kjer je bil posejan lan in vsajen krompir pri tem je pa vedno mislila na svojo kravico. Celo dopoldne je posvetila skrbi za njo. Šele popoldne je šla pomagat Matuševičevim, pa ne za plačo, ampak za seno za kravico. Kadarkoli je šla mimo hleva, ni nikoli pozabila pogledati skozi majhno okence notri, da bi videla, kaj kravica dela. Kadarkoli je šla k njej, jo je božala po hrbtu in vratu, in kadar je jedla, je odtrgala košček kruha ali kar je že imela v roki in je dala kravici. Skrbela je za njo kakor za otroka, ter se je Adam skoraj že vznevoljil. Vendar so tudi njegovi oči iskale kravico in vsikdar, ko je prišel iz gozda, se je ustavil pri njej. Tudi o tem je razmišljal, da bi pripravil za zimo les in dal narediti voz, potem pa vzeti v najem kos njive in začeti z gospodarstvom.

V kleti se je večalo število loncev z mlekom. Barica je vsaki teden skrbno posnela smetano, v soboto dopoldne pa se je pripravila, da prvič naredi surovo maslo. Že dan preje je prinesla iz podstrešja leseno posodo, v kateri se dela surovo maslo in ki ji je ostala še iz časov Adamove matere. Ker je bila že povsem razsušena, jo je zamočila čez noč. Zjutraj jo je umila, jo sparila z vročo vodo, obrisala in nalila v njo mleka.

»Torej, v božjem imenu,« reče in začne mešati.

Ravno, ko je bila najbolj zatopljena v delo, se odpro vrata in se prikaže Adam. Smejalo se je in rekel:

»Mislim sem si, da to delaš, pa nisem mogel vzdržati v gozdu. Moral sem priti, da se nekoliko posladkam s svežim maslom. Vedno sem to najrajši imel, ko je rajna mama delala surovo maslo...« Tako se je izgovarjal nekam v zadregi. Vendar se je iz srca veselil, ko je gledal, kako žena dela.

»Ti sladkosnednež ti!« je smeje govorila Barica.

Ni ga pričakovala, ker je tudi danes, kakor po navadi, vzel s seboj v robcu kos kruha za obed.

»Naj ti malo pomagam,« reče Adam, ko pa je poskusil, se ni izkazal posebno spretnega.

Barica ga je vedno karala, včasih je mešal prehitro, včasih prepočasi. Priganjala ga je, pa ni nič pomagalo. V naročju je imel Ančico, z eno roko je mešal, dokler ni rekla Barica, da je zadosti.

Odprla je posodo in izvlekla kepo krasnega rumenega masla.

Na štedilniku so se pekli krompirji.

»Malo jih bomo pomazali,« se je veselil Adam.

»Drugikrat — sedaj ne,« reče Barica ostro. »Ta še ni naš.«

Nato razdeli maslo na dva dela.

»Ta bo za cerkev, drugega pa nesem v Huvjezd.«

Ko so obed končali, se prične Barica oblačiti. Adam gre zopet v gozd, Barica pa proti Klenču. Malo Ančico je spravila spat in jo prepuстила botri, dokler se sama ne vrne.

V Klenču je šla naravnost v župnišče.

»Kupila sva kravico in danes sem prvič naredila maslo, pa sem prinesla kos za večno luč pri oltarju,« reče župniku.

»Sta dobro kupila? Je dobra za molžo?« je vprašal skrbni župnik.

»Da, dobro sva kupila, zelo dobro, od dobrih ljudi. Ravno jim nesem nazaj verigo in malo masla — oni so iz Huvjezda, grem se jim zahvalit, da naju niso preyarili.«

»To mi je prav ljubo, samo da sta zadovoljna,« reče župnik in se poslovil.

Drugi dan, bila je nedelja, je gorela večna luč pred oltarjem sv. Martina s čistim plamenom — iz Baričinega rumenega masla.

Še dolgo po rani maši je klečala Barica v cerkvi na kamenitem tlaku in goreče molila. Neprestano je gledala v duhu strica Hojdoviča iz Huvjezda in pa teto, kako se poslavljata od svoje krave...

XII.

Vsa iz sebe je nekega dne pribežala v gozd k Adamu njegova žena. Ko jo je zagledal, se je ustrašil.

»Mogoče se je kaj hudega zgodilo,« misli in ji hiti nasproti.

»Adam, Adam, hitro pojdi domov, kravica je zbolela,« kliče vsa objokana Barica in si briše s predpasnikom solze.

»Kaj se ji je zgodilo?«

»Ne vem. Že zjutraj ni jedla, nič ni hotela vzeti, samo leži in težko diha.«

»Si poklicala koga?«

»Nisem, po tebe sem hitela.«

»A si ti čudna! Kaj morem jaz? Kaj se jaz na te stvari razumem? To ni drevo — to je krava. Morala bi iti po strica Matuševiča,« ji je govoril med potjo Adam in krenil sam k njemu.

Izkušeni kmet pride, maje z glavo, potipa kravine otečene noge, začne jo drezati, da se dvigne, toda kravica se ogleda z motnim očesom in bolno zamuka.

»Pozovite kravaraj, jaz ne bom nič delal, da me ne bi potem krivili.«

Kravar je bil v vsaki vasi obenem tudi živinozdravnik. Razumel je živino, pomagal ji je, ko je prišla na svet, zdravil jo je v boleznih in skrbel za njo.

Kakor na perutih pohiti Barica k njemu.

Prišel je, pogledal kravo in rekel resno:

»Pojedla je nekaj.«

»Kaj? Kaj bi naj pojedla?« vprašata istočasno Adam in Barica.

»No, nekaj pač, nekaj je morala pojesti — žrebelj, iglo, suho žabo, strupeno roso na travi, kakšno pero — nekaj ima v želodcu, povedimo jo malo po dvorišču!« reče kravar in začne odvezovati kravo od jasli.

Z veliko muko so jo dvignili, povedli na dvorišče, jo nekaj časa vodili sem in tje, v grlo so ji vlili olja, mleka pomešanega z jajci, nazadnje še petroleja.

»To mora ven iz nje, ven!« je govoril kravar in vsi so mu dali prav.

Pri Konopoviču se je sestala cela gruča ljudi in vsi so dajali nasvete in pomagali.

»Nič ne pomaga to, nekdo jo je zaговорil,« pravi naposled kravar, ko je postajalo kravi vedno slabše. »To je zelo huda stvar. Pozovite staro kravarico, ona jo bo pokadila, če pa to ne pomaga, — potem je pa konec.«

Tudi kravarica ni pomagala. Krava je padla na dvorišču.

»Glejte, poginila bo, pošljite po mesarja, da jo zakolje,« je svetoval stric Matuševič.

Barica je glasno zajokala. Kravico zaklati! Adam se je ves blede nagnil nad kravo in jo gladil po vratu.

Eden je skočil v gostilno h Kodlu, ki je bil izučen mesar. Na jesen je klal svinje, če se je pa zgodila kakšna nesreča, je znal zaklati tudi živinče in ga razpraviti.

»Je že konec,« rečejo vsi žalostno.

»Je že konec,« pravi tudi Barica. Mala Ančica, ki jo je imela Barica na rokah, zajoka prva. Tudi Barica dvigne s prosto roko rob predpasnika na oči in začne glasno jokati.

Kakor okameneli so stali ljudje krog poginulega živinčeta. Ženske niso upale na dvorišče. Stale so zunaj in gledale čez plot na dvorišče. Žalost jim je kakor nevidni zid branila, da bi prišle bliže.

»Zdi se mi, da je že konec,« reče Kodl svojemu spremljevalcu, ko je zaslišal iz dvorišča glasen Baričin jok. Obadva sta kakor na zapoved prenehala teči.

»Uboga Barica,« reče sočutno mladi mož, ki je bežal z gostilničarjem, ki ga pa tukaj ni nihče poznal. Gostilničar gre naravnost proti kravi, oni drugi pa ostane pri lesi kakor da bi se ga lotevala omedlevica. Videl je Adama, kako drži Barico okrog pasu in slišal je, kako govori:

»Barica, bodi pametna — ne jokaj — ne kriči!« Pa je tudi sam komaj zadrževal solze. »Zmogla bova za drugo — Bog bo pomagal,« je govoril in jo tolažil.

Vendar ga ona ni slišala. Kakor veter dviga v vrtincih prah, tako je bolečina v njenem srcu premetavala njene misli. Koliko se je trudila za to kravico! V potu in krvi sta prislužila denar. Kakor blisk so se pojavile vse težave pred njenimi očmi, ki sta jih prestala v Monakovem. Kako se je veselila te kravice, koliko se je trudila za njo, nič ni pozabila, kar je trebalo za njo storiti: pokropila je hlev z blagoslovljeno vodo, spomnila se je cerkve, molila je, pa se je vendar vse tako končalo. Nekaj kakor jeza, kakor upor, se je začelo dvigati iz nepoznanih globin njene duše.

»Šla bova na Bavarsko in prislužila za drugo,« je slišala kakor od daleč Adamov glas.

Pustila je predpasnik iz roke in odkrila svoj obraz. Bila je bleda kakor smrt, oči so ji upadle, usta pa so izgovorila trdo:

»Na Bavarsko, praviš? Tje ne grem nikoli več — niti za deset takih krav.«

Takrat razprostre Ančica roke, objame mamico okoli vratu in izpregovori prvikrat nekam negotovo:

»Ma-ma, ma-ma!«

Barica stisne svoje dete k sebi, pritisne svoje ustnice na rdeče ustnice otrokove in reče mirno:

»Pojdiva v hišo, ti zlata moja mala!«

»Nek slikar je vprašal po vaju,« reče Konopovičema gostilničar Kodl, ko je bila kravica zakopana.

Iskali so ga, pa slikar je že odšel iz Postržkovega.

»Odšel je ves žalosten nekam proti Klenču,« je pravila gostilničarjeva žena Dorla ...

— — —

Na letni slikarski razstavi v Monakovem je leto potem visela v stekleni dvorani v oddelku oljnatih slik slika: na bornem dvorišču stoje krog poginive krave kmetje, vsi žalostni, nad njo pa jokata dva revna človeka ...

Ta slika je vzbudila pozornost, ne samo radi lepe izdelave, ampak še bolj s svojo vsebino, ki je morala vsakega gledalca navdati s sočutjem.

To prvo delo dosedaj še nepoznanega slikarja J. Pavlika je nosilo v uradnem seznamu naslov: »Za kravico«.

Ko so vpraševali kupci za ceno te slike, jim je tajnik izložbe odgovarjal z nasmehom:

»Slikar jo proda samo pod pogojem, da dá kupec živo kravo, dobro mlekarico, ki jo pa mora poslati na Češko v Postržkovo k nekima Konopovičema.«

Izložba je bila odprta komaj teden dni, pa se je na Pavlikovi sliki že zableščal beli papir z besedo: »Prodano«.

(Konec.)

Naša izpoved.

(Čitana na slavnostnem zborovanju kmečkih fantov v Sv. Juriju ob južni železnici 15. novembra 1936.)

Slovenski možje in tovariši — fantje!

Na današnjem zborovanju, ki ga prirejamo šentjurski fantje, se nam zdi potrebno, da povemo tudi mi sami svoje misli, želje in zahteve. To, kar vam bom sedaj prečital, ni samo moje delo. Mnogo nas je združilo svoje misli v en sam glas.

Danes je že jasno: mladina vstaja, mladina hoče dela, mladina hoče borbe za svoje ideale. Nasproti rušečim principom brezverstva, protinarodnosti in komunizma, postavljamo mi svoje trdnjave: trdnjavo vere, narodne zavednosti in novega, pravičnega, krščanskega družabnega reda. Naši temelji so tako močni, naša volja graditi na njih, tako silna, da bomo zmagali, ker m o r a m o zmagati.

Zato danes stopamo pred javnost, pred vas slovenske krščanske može, ki ste orali ledino v preteklosti in ki jo orjete še danes; stopamo pred vas,

Planinski hotel »Pension Lobnica« na Smolniku pri Rušah leži 950 m visoko. Hotel je moderno opremljen, vendar najde v njem tudi skromen turist svoj primeren kot. V bližnji cerkvi na Smolniku je skoraj redna nedeljska sv. maša. Pri hotelu so lepi smučarski tereni in izleti.

fantje tovariši, ki se doslej še niste uprli v plug skupnosti, nekateri zaradi nerazumevanja, drugi pa morda zaradi negotovosti, zapeljani. Prvim kličemo zahvalo, druge vabimo k skupnemu delu.

Jasno in odločno izpovedujemo svoje misli, svoj program:

1. Biti hočemo vsi katoliški. Kdor se z dušo in srcem zaveda, da je naša vera edino prava, ta ne bo tega nikdar v življenju zatajil. Moško in odkrito se bo priznaval za katoličana tudi tam, kjer se mu bodo v imenu takozvane »svobode« rožali zaradi njegovega prepričanja. Vera je naš skriti zaklad, naša moč, zato jo branimo! Odklanjajmo nepoštenost, zahrbtnost, odklanjamo surovost in nemoralnost. Odklanjamo ljudi z dvojnim krščanstvom: enim za cerkev, drugim za svet; ljudi, ki v cerkvi sklepajo roke v molitvi k Bogu, zunaj pa teptajo Njegove postave; ljudi, ki pravijo, da ljubijo Boga, pa delajo krivico svojemu bližnjemu, so brez srca zanj, ki ga Bog zapoveduje ljubiti.

Značajev potrebujemo, načelnih mož hočemo vzgojiti iz nas. Vemo, da je pot dolga in težka. Vestno in točno izpolnjevanje verskih dolžnosti in popolna vdanost Cerkvi, je prvi predpogoj. — Ohraniti hočemo svojo mladost čisto in jasno. Tovarišicam dekletom bomo bratje, saj gledamo v njih bodoče žene in matere. V obrambo proti komunističnim in drugim propagatorjem nemorale, jim hočemo biti odločni branilci. — Boga v naše družine, Boga v naša društva, Boga v naše časopisje, je naša zahteva. Družina, društvo, časopis, ki tega ne upoštevajo, niso naši! Odklanjamo jih!

Pri vsem našem delu pa nas bo vodila krščanska ljubezen, začetek in konec pravega krščanstva: ljubezen do Boža in do ljudi, zapeljanih in nevednih.

2. Smo in ostanemo zavedni Slovenci. Četrta božja zapoved nas uči ljubiti svojo mater. In mi ljubimo naše slovenske matere, ki so nas v trpljenju rodile in nam vsadile v prsi zavest: Sinko, slovenskega rodu si! Tisočletni jarem Slovincem ni mogel vzeti te zavesti. Na enem najvažnejših križišč v Evropi, med germanskim in italijanskim valom smo vzdržali in b o d e m o vzdržali t u d i v b o d o č e. — Z boleščjo pa ugotavljamo sledeče: pol milijona Slovencev je okovanih v verige fašističnega imperializma, stotisoč pa jih je pod Avstrijo. Drugi narodi se bore za svoje manjšine z neverjetnimi napori, mi pa spimo. Treba je žrtev! Na zapadu in severu naše zemlje sta strašni rani. Ves naš narod se mora združiti in krikniti: »Hočemo, da se zacelijo!« Boriti se moramo za svoje brate pod tujcem, sicer ne bomo vredni naših dedov, ki so se s kosami in sekirami borili za svoje pravice.

To še ni vse. Germanski val s severa pljuska preko naše lepe Štajerske. Po našem Celju, po naših trgih in vaseh se že pojavlja kljukasti križ in narodni prodanci suženjsko nemškutarijo. V obrambo svojih pravic vstajamo in naša zavest mora streti pohlepne sosede, ki so se vgnezdili med nami.

Dva velika greha ležita na ramah slovenskega naroda: nesložnost in narodna nesamozavest. »Složno na delo!« je naš klic, ki se naj razlega preko slovenske zemlje. In tistim, ki hlapčevsko ponižno lomijo tuj jezik, bodisi slovanski ali neslovanski, samo ker se domačega sramujejo, povem: M i s m o p o n o s n i, da smo Slovenci, ponosni, da nas je rodila slovenska mati. Tujec, ki živiš od žuljev naših rok: spoštuj naš jezik ali pa proč s teboj!!!

Kot verni, odločni in dosledni Slovenci se zavedamo tudi dolžnosti napram naši ljubljeni državi. Cilj nas vseh je velika, močna Jugoslavija, v složnem sožitju slovenskega, hrvaškega in srbskega naroda, kateremu se bo, kot upamo, v doglednem času pridružil tudi bolgarski. — Še nekaj! Smo na zapadu naše države in na tem mestu imamo še čisto posebno, pomembno poslanstvo. Naša naloga je, nesti luč prave vere na vzhod. Fantje, ki greste k vojakom, možje, ki iščete dela na jugu, vsakdo, ki pride v stik z južnimi brati, predstavlja naš narod. Predstvaljati pa ga mora tako, da bo pridobil spoštovanje, ugled in ljubezen slovenskemu imenu in naši veri. To je praktično delo za našo državo, ki bi ga moral vsakdo vršiti.

3. Spoznavajmo naše socialne dolžnosti. V današnjem kaosu, ko vihte diktatorji bajonete in seka boljševiški bič rane v živo ljudsko meso, v Španiji in drugod, ko nad vsem tem vlada zlato tele židovskih tajnih sil, imamo mi katoličani jasno pot pred seboj. Krščanske skupnosti in socialne pravičnosti hočemo po načelih okrožnice »Quadragesimo anno«. Predvsem je potrebno ozdravljenje družbe, ki sloni na ravni obnovi ljudi. Rabimo tistega svetega idealizma, ki ga more dati samo vera in nesebično življenje. Zavedamo se, da more le krščanstvo, ki uči pravičnost in ljubezen do bližnjega, doseči nov pravičnejši družabno-gospodarski red.

Komunizem, ki se pojavlja v vedno gostejši mreži tajnih trojk, plačanih od Moskve in zajema vedno bolj tudi naše trge in vasi, mora izginiti!

Ne rabimo hujskačev, ki cepijo naše vrste, da se bijemo med seboj in pri tem ne vidimo velikih naših nalog: občin, zveze, združništva in stanovskih zbornic. Prve moramo dvigniti in jim zagotoviti popolen razmah; kmetijske zbornice pa rabimo, zahtevamo in moramo doseči! Tu je naše polje dela za vse, ki resno mislijo za dobrobit skupnosti. V te organizacije morajo priti sposobni in pošteni moške in zato se moramo mi mlajši že sedaj pečati s takimi vprašanji, da ne bomo nepripravljeni, ko pride naš dan.

Vsi stanovi se organizirajo, mi, ki nas je v državi največ, pa mislimo, da lahko živimo kot so naši dedje, po načelih: vsak zase, Bog za vse. Ni res! V današnjih časih je skupno delo prav tako važno, kot setev pred žetvijo. Združiti se moramo v eno veliko družino, v eno skupnost, da si bomo med seboj pomagali in branili svoje stanovske pravice.

To je v kratkem izraz našega hotenja. Vemo, mnogo dela in truda nas čaka. Začeli bomo pri sebi. Vabimo vse tovariše, da se nam pridružijo. Vabimo, silimo pa nikogar, kajti naša misel je dovolj močna, da bo pridobila borcev. Rabimo odločnih, zavednih fantov, za slabotnimi nam ni žal.

»Složno na delo za Boga in narod!«

To je naše geslo. Po tem bomo delali vedno, tudi tedaj, ko pride čas, — ko sine dan, — da vstane, plane kladivar, kladivar silni iz nas.

Fantovski krožek Sv. Jurij ob juž. žel.

Z vso pravico sme biti ponosen samo človek načel. Ne z govorjenjem, ne z grajanjem, ne s sovraštvom — z načeli bomo zmagali. Brez njih smo armada brez orožja.

T.

Naši občni zbori.

Fant France Č. je v zadnji številki »Našega doma« napisal članek pod naslovom: Naši občni zbori. Fantje s tem člankom nismo bili zadovoljni. Imeli smo občutek, da gleda pisec članka v naših društvih samo denarni interes in nič idealizma. Nekoliko prečno in krivo gleda naše društveno delo.

Pa naša katoliška inteligenca? Iz članka se zdi, da nam ni treba sodelovanja katoliške inteligence, izobražencev. In vendar si želimo, da bi ravno oni, ki jih je dosedaj naša prosveta tako zelo pogrešala, sodelovali in vodili. Mi fantje ne odklanjamo sodelovanja naših izobražencev, nasprotno njih sodelovanja si želimo. Mi smo prepričani, da bo naša prosveta poglobljena in na trdne temelje postavljena šele takrat, ko bo naš katoliški slovenski izobraženec našel mesto v njej.

Pač pa smatramo, da so nergači in neprestani kritiki najbolj škodljivi društvnemu delu. Resna kritika je že potrebna, toda s tem ni rečeno, da treba kritizirati in grajati vse vprek. Nikakor pa ne smemo pretiravati in risati stvari bolj črno kot so v resnici.

Naši fantovski občni zbori naj seveda skrbijo za to, da bodo izvolili samo spretne in delavoljne ljudi, pa naj si bodo to izobraženci ali pa pri-

prosti fantje. Naša naloga naj celo bo, da izobrazence pritegnemo k sodelovanju, saj nam bodo s predavanji, z režiranjem in z vsemi nasveti zelo dobrodošli.

Fant J.

Kres — Naš dom.

Dosedaj smo imeli slovenski fantje dva lista, »Naš dom« in »Kres«. Bila bi netovariška tekma, ako bi oba lista vztrajala na tem, da sta fantovsko glasilo, zlasti še sedaj, ko imamo skupno enotno fantovsko organizacijo. Radi tega sta se obe lastništvi listov dogovorili:

1. »Kres« postane skupno organizacijsko glasilo slovenskih fantov.
2. »Naš dom« postane skupno prosvetno-zabavno glasilo slovenskih družin.

Dolžnost naših fantov je, da z isto vremo širijo »Kres« kot »Naš dom« tudi odslej. Dolžnost vsakega člana fantovske organizacije je, da je naročen na svoje glasilo. Njegova dolžnost pa je obenem, da njegova družina naroči »Naš dom«. »Kres« in »Naš dom« priporočajte znancem, prijateljem in tovarišem.

Ker sta oba lista izpopolnjujoča se celota, bodo naročniki »Kresa« dobili prvo številko novega letnika »Našega doma«, naročniki »Našega doma« pa prvo številko novega letnika »Kresa«. Fantje, skrbite, da bo število naročnikov obeh listov porastlo.

Ljubljana - Maribor, decembra 1936.

»KRES«

»NAŠ DOM«

za izdajatelja: Jožko Godina,
za uredništvo: Ivan Martelanc.

za lastništvo: Franc Hrastelj.

Fantje, v boj!

Ni še dolgo od tega, ko sem imel priliko prisostvovati rednemu sestanku fantovskega odseka, ki je pa bil precej zanimiv vsled tega, ker je prišla na sestanek tudi skupina fantov izzivačev. Bili so to mladi fantje delavci, ki so imeli namen nekoliko »poučiti« te neumne klerikalce. Kakor so pravili, so po prepričanju socijaldemokrati, katere precej boli, da se tudi delavci udeležujejo pri teh društvih. Povedati moram še to, da nimajo ti ljudje v tem kraju nobenih organizacij ter obstoja ves njihov socijalni in kulturni boj v tem, da se ob plačilnih dnevih napijejo, potem pa zabavljajo čez kapitaliste, farje, pa tudi kmetu ne prizanašajo. Ravno tako so prišli ti junaki tudi precej natrkani, da bi bili bolj korajžni.

Slučajno je imel neki član fantovskega odseka predavanje o temi: »Kako se širi komunizem pri nas«, ter med drugim tudi govoril o težkih socijalnih krivicah, ki se godijo dandanes po celem svetu.

Pri debati, ki se je nato razvila, kjer so seveda hoteli biti glavni govorniki, so na dolgo in na široko razlagali svoje politične nazore, ki so bili res zanimivi.

Po njihovem mnenju je vsak kapitalist, kdor količkaj ima, čeprav še močnika strada. Trdili so tudi, da so klerikalci krivi, da je v Sloveniji tako slabo, ker ravno ti delavce zatirajo. Pridušali so se tudi, da ne gredo volit klerikalcev. Mislili so menda, da so na kakem volilnem shodu. Hudi so

bili tudi na kmeta, ker se je zadolžil, da ga mora sedaj država reševati. Priznali so pa, da so tudi duhovniki potrebni, ker bi drugače bilo preveč falotov na svetu. Trdili so, da je bil Kristus prvi socijalist, in da za njim ni bilo nobenega pravega socijalista več.

Pri vsem tem svojem političnem modrovanju so pa prišli do zaključka, da je vojaška vlada najboljša in najbolj pravična. Ker se ti fantje štejejo med bolj iobražene, je tako mišljenje vsekakor zanimivo. Do takega zaključka so prišli najbrže vsled tega, ker so fantje, člani odseka, njih izvajanja krepko pobijali.

Ko je bilo pa članom dovolj teh socijalističnih slavospevov in zabavljanja čez klerikalce, jih je eden izmed članov pozval, naj jim razložijo, kaj je pravzaprav socijalist in kaj klerikalec. Pri tem vprašanju je pa vsa njihova učenost odpovedala, da niso vedeli nikamor. Nekaj časa so se spogledovali, potem pa uvideli, da ne vedo niti tega, kaj besede pomenijo.

Razumljivo je, da so se jim naši fantje smejali, ker so prišli sem prodajat svojo učenost, pokazali so pa iste prav malo. Žalostna je ugotovitev, da niti sami ne vedo, kaj verujejo. Krivi so pač tisti, ki jih tako površno učijo.

Ta dogodek je vsekakor zanimiv, ker nam pove, da naša mladina potrebuje resnične izobrazbe, da ne bo zapeljivcem in agentom zmot in laži lahek plen. Našim fantom je pa opomin, da se naj borijo z vso odločnostjo in junaštvom proti tistim, ki sejejo pri nas seme razdora in zmot. Od našega boja bo odvisna naša zmagaja. Fant iz Mislinja.

Daritveni simbol . . .

Simbol moje sreče v podobo križa je
vilit —
v škrlatno rdeče cvetje žrtev in odpovedi,
z ljubeznijo je ves ovit . . .

Gospod!
V dnevih tvojega obiskovanja
pred znamenjem sem svetim
svojo dušo kakor večno luč prižgala — —

Vse cvetje,
ki mi ga življenje nasulo je v roke,
sem odložila —
in kakor sončna roža
sem dušo svojo k znamenju kraljevskemu
privila:

Gospod, hočem, da tvoja volja se zgodi,
ko po križu stopil si v življenje moje —
in da žrtev, v srcu tebi posvečenem,
ko rubin blesti v kelihu daritvenem — —

Lojzka H.

Naše petje.

V naši domovini rod živi,
v njem se pesem rada oglasi.
Pojejo pač radi vsi,
ki jim Bog talent deli.

Drugi pojejo na prste,
v svetle instrumente čvrste.
Tretji zopet godejo,
ko po gostijah hodijo.

Med četrtimi sem tudi jaz,
ki kujem pesmi v kratek čas.
Takah je sedaj veliko,
da smo drug drugemu v spodtiko.

Mnogo je poklicanih,
malo pa izvoljenih.
Sodit jaz o njih ne smem,
ker svojih cene sam ne vem.

Za zgled si vzemimo pesnika
Antona Martina Slomška.
Njemu se priporočimo,
njegovim naukom sledimo!

Fant K. J.

FANT FANTU

Pod Tvoje varstvo...

Črn oblak plava v ozračju svetovnega imperija, ki ga povzroča prah in dim revolucij in krvavih demonstracij razdivjanega ljudstva, vsled zmotnih nazorov, prepričanj, krive vzgoje, bede in socialnih krivic novejšega časa.

Ta oblak ni razprostrt samo nad Rusijo, Španijo in Mehiko, kjer občutijo vso njegovo strahotno težo, vse njegovo v sebi nosečo strupeno pokončavajoče zlo, ki ga siplje brez ozira na krivce in nedolžne, ampak ga divji vihar zmote vsled neuravnanih socialnih in gospodarskih razmer, še bolj duševno verskega razkroja, goni na vse svetove ter zatemnjuje one zdrave duhovne sile in skuša streti moči, ki se pravično bore za red.

Tudi nad nami ni vse jasno! Na večih krajih vidimo zatemnelo nebo! Mnogim je že zastrt vsak pogled k Soncu; pred seboj vidijo samo svet, nad seboj le zrak, pod seboj pa zemljo, snov — materijo, duhovnosti pa nič! Da, vsled skrbi za tostranstvo, vsled toliko opevane svobode zagriženega liberalizma nekdanj, in revolucionarnega komunizma danes, so mnogi duhovno oslepeli. Tako se praznijo cerkve, oskrunjajo prazniki, onečaščajo svete podedbe. Tako peša molitev, pada npravstvenost, se razkraja družinsko življenje! Božje zapovedi, postave in paragrafi države se večkrat zasmehujejo. Prostovoljna smrt postaja plemenito dejanje! Najogabnejši zločini, afere, so za mnoge najboljše zgledi modernega življenja itd., itd.

In v tem mraku umazanega življenja, najpodlejših dejanj, nizkotnega dela, slabih zgledov materializma, v tem kaosu duhovnih in materialnih sil živi mladi rod — up in bodočnost naroda. Kako naj se vzdrži pokoncu? Brez dobrega vodnika mora vsakdo pasti!

Dober vodnik pa je ona žena, ki je znala ob sebi zdrobiti glavo kači hudobije in v brezgrešnosti rasti v nebo. Brezmadežna je ta vodnik! Zato molitev vroča za Njen praznik iz src dobre slovenske mladine vre: Pod Tvoje varstvo pribežimo..., da nas ne bo smradeče vzdušje kvarnih vplivov laicizma in brezbožne vzgoje zastrupilo.

Da nam ne bo duhovno Sonce, luč zemlje ugasnilo — pod Tvoje varstvo gremo!

Tako si vero sveto ohranimo in po njej živimo.

Da nam cvetja sramežljivosti ne bo družba razuzdancev pohodila — pod Tvoje varstvo gremo! Ti boš cvetje sveže ohranila in obvarovala duše čiste.

Da, vzdržimo se pokoncu, na višini katoliške doslednosti, poštenja, vseh mladinskih čednosti — pod Tvoje varstvo gremo v prepričanju, da Ti boš naša srca znala obvarovati pred ugonabljanjem satana ter ladjo naše mladosti nepokvarjeno pripeljati v varno pristanišče — krščanske družine, duhovnih poklicev, ali pa — v grob...

In zopet, da v iskanju zemeljskih dobrin ne izgubimo večnega zaklada — pod Tvoje varstvo gremo, le ob Tebi končni cilj dobimo!

Brezmadežna! Pripravi širok prostor ob sebi za nas — slovensko mladino! Mi pridemo za Tvoj visoki praznik k Tebi, da nas blagosloviš in pri sebi obdržiš za vekomaj, drugače ostanemo v teh prelivajočih se vodah življenja, zgubimo se na križpotih in za minljivo časnost večnost izgubimo.

O, Mati! Skrij nas pod svoj plašč in izroči nas Sinu... Gašparič.

Šentjurski fantje delamo.

Prosvetno-socialni tečaj, ki ga je priredilo naše Prosvetno društvo od 13. do 15. novembra za fante iz vseh sosednjih krajev Sv. Jurija ob juž. železnici, je končan z najboljšim uspehom. Ogromne priprave, požrtvovalnost prirediteljev in veliko zanimanje od strani fantov so popolnoma dosegli svoj namen. Že tri mesece smo se pripravljali fantje za tečaj z rednimi tedenskimi sestanki, na katerih so se obravnavala vsa najbolj pereča sodobna vprašanja. Sad teh sestankov so med drugim bila štiri predavanja, katera so fantje sami sestavili in imeli potem na tečaju, in »Naša izpoved«, za katero je vsak fant napisal svoje misli (kot katoličan, Slovec in družabno bitje). Eden je potel vse skupaj sestavil, Ivan Vošnjak pa jo je prečital pred fanti in možmi na slavnostnem zborovanju. Tečaja se je udeležilo 130 fantov. Oni, ki so bili iz drugih krajev, so tudi pri nas prenočili.

V petek, dne 13. novembra ob 10. uri

je predsednik Jože Koželj otvoril tečaj, pozdravil številne navzoče in se jim iskreno zahvalil, da so se v tolikem številu odzvali povabilu. Nato je član domačega društva prečital deklamacijo »Naši cilji«. Akademik g. Lah Zdenko je imel kratek govor o namenu tečaja; o potrebi znanja socialnega vprašanja, o delovanju sodobnega prosvetnega društva, ki že mora enkrat začeti s sistematično vzgojo svojih članov, poudaril pa je tudi pomen skupnosti, ki jo naj tečaj doseže med fanti iz raznih krajev. Nato je g. prof. dr. Gantar govoril o ogromnem delu J. E. Kreka, ki je iz zanemarjene in neizobražene Slovenije napravil vrt cvetočih organizacij, ki so bile za nas neizmerne vrednosti. Sledili so pozdravi fantov iz Vojnika, Dramelj, Ponikve in št. Ruperta. Petkov spored je zaključilo kresovanje.

V soboto je bilo osem predavanj, ki jih kratko omenjamo kar po vrsti. Kmečki fant J. Jačar je govoril o komunizmu in njegovem lažnem obrazu. G. Vraber Jakob, duhovni vodja društva je dokazal, da je samo dober katoličan iskreni domoljub in dober državljan. O stanovski samozavesti in stanovskem združevanju je predaval g. ing. Rado Lah, ravnatelj kmetijske šole. Poudarjal je, da je predpogoj kmetске samozavesti izobrazba in gospodarska trdnost. Predavanje, h kateremu je imel koreferat kmetijski fant Oset Jaka, je vzbudilo živahno debato. Po obedu je g. prof. Bitenc govoril o socialnem vprašanju. Opisal je žalostno stanje ruskega kmeta, ki je dobesedno hlapec židovsko-komunistične oblasti. Poudaril je, da je pravičen družabni red mogoč samo po načelih papeževe okrožnice »Quadragesimo anno«. O njej je na kratko govoril kmetijski fant Franc Šet. Tudi to predavanje je vzbudilo daljšo debato. Sledila je še zadnja točka: Slovenski katoliški fant. G. prof. dr. Hanželič je jasno poudaril naloge fanta: služiti narodu, čuvati njegove svetinje, služiti Bogu. Nad vse važnemu predavanju je sledil nič manj važen koreferat društvenega člana Klajnsček Toneta: »Samovzgoja fanta«. Fant naj bo ponosen, vesel v mejah dostojnosti, samozavesten, plemenit in čist. Tudi to debato je bilo treba prekiniti, ker se je bilo treba pripraviti na igro. Ob 7. uri je na Rifniku zažarel kres, pokali so topiči, blesketale rakete. Ob 8. uri je bila v šolski telovadnici igra: Jaka Žigon: »Kadar se utrga oblak«. Igra je bila podana nad vse zadovoljivo. Po predstavi je še bila živa deklamacija, delo akademika g. Zdenka Lah, ki je občinstvo sijajno presenetila. Poudarila je zgodovino Slovencev: v neslogi, potem ob strani križa in nevarnosti danes. Za konec je občinstvo navdušeno zapelo: »Hej Slovenci!«

V nedeljo je bilo po maši, pri kateri je govoril urednik »Domoljuba« g. Košiček, slavnostno zborovanje. Tri sto mladih zavednih fantov se je zbralo v dvorani, okrašeni z zastavami, na odru pa so bili trije simboli: križ, orlovski prapor in slika našega voditelja.

Agilni predsednik Jože Koželj se je ob otvoritvi zahvalil vsem, ki so pri tečaju pomagali, zlasti gg. predavateljem. Pozdravna brzojavka, ki je bila poslana gosp. dr. Korošču, se glasi: »Tri sto zavednih slovenskih fantov, zbranih na zborovanju v Sv. Juriju ob juž. žel., pošilja voditelju pozdrav! — Dvignimo glave...!«

Sledil je kratek govor g. prof. Bitenca o najvažnejših slovenskih problemih. Za njim je govoril urednik »Domoljuba« gosp. Jože Košiček o naši katoliški prosveti. Poudarjal je važnost dobrega tiska zlasti za mladino, poudarjal, da naša društva ne smejo imeti černih fantov, ampak veselih in fantovskih. Za oba govora so se fantje navdušeno zahvalili s ploskanjem. Za konec je prečital Ivan Vošnjak »Našo izpoved«, delo samih šentjurskih fantov, ki izpoveduje naše prepričanje, naše cilje in naše hotenje. Popoldan se je ponovila igra »Kadar se utrga oblak«. Dvorana je bila nabit polna. Igralci so vloge rešili nad vse sijajno. Čast njim!

Vsa prireditve pa je ponovno pokazala, da so kmečki fantje vsi zavedno katoliški in taki tudi ostanejo! Pokazalo se je, da je mladina še vedno vsa Slovenska! Saj so nosili fantje vse tri dni znake slovenske trobojnice z geslom: »Složno na delo za Boga in narod.«

Tečaj je končan. Njegovi sadovi se morajo v najkrajšem času pokazati v fantovskih odsekih, kateri morajo biti v vsaki fari!

Ob tej priliki je društvo založilo krasno sliko g. dr. A. Korošca s podnapisom: Voditelj slovenskega naroda. Na zadnji strani pa je njegov izrek: »Dvignite glave, ker približuje se vaše odrešenje!«

Malo viden — a nevaren sovražnik.

Med tem ko mi Slovenci kot majhen narod naštevamo svoje smrtne in velike sovražnike našega naroda, pozablamo na enega, ki je v naši sredi in se skoraj ne opazi, a je zato tem bolj nevaren. To je demon alkohol, zvesto mu pa stoji ob strani tovariš tobak. Sedaj, ko mu je sveta vojska napovedala ofenzivo, moramo tudi mi fantje prosvetarji in akcijaši temu zlu napovedati brezobzirno borbo na življenje in smrt. Ta sovražnik uničuje naš narod, družine in vero.

Najmanj je abstinenca razširjena med kmečko in delavsko mladino, med katero bi morala biti najmočnejša. Kajti temelj

vsakega naroda je kmečki in delavski stan, in če se bosta ta dva stanova počasi zastrupila in pričela propadati, tedaj bomo lahko rekli: »Slovenija sedaj in nikdar več!«

Dva velika naroda v srednjem veku, rimski in grški, eden po moči, drugi po duhovitosti, sta propadla, ne radi zunanjih sovražnikov, radi notranjega razsula in razuzdanosti. K temu pa je pomagal alkohol, iz katerega še sledi mehkužnost. Torej jasna slika, kaj naredi nezmernost. Če padejo taki velikani, kaj bo pa z nami Slovenci, ki nas je malo?

V boj proti tema dvema sovražnikoma ne moremo iti kot poedinci. Moramo se organizirati v junaško armado, ki se ne plaši nobenih uporov. Zato naj bi se v

vsakem prosvetnem društvu in v Katoliški akciji osnoval še poseben odsek za abstinento. Ne smemo prezreti tega navidezno malega sovražnika, ki je bolj nevaren kot se zavedamo.

Mnogo so kriva zadnja leta, ki so nam uničila nositelja fantovske odpovedi v Sloveniji, nepozabno orlovsko organizacijo. A tudi Prosvetna zveza je morala prestatiti strašen udarec. Bratje, ne smemo kloniti pod težo teh dejstev!

Torej, fantje, nobenega malodušja! Visoko dvignimo prapor boja proti nezmernosti. Ko bomo podrli tega sovražnika na tla, lahko z mirnim srcem zakličemo: »Slovenija, bodočnost je tvoja!«

Habjan Ladislav, abstinent.

DEKLE DEKLETU

Lojzka Horvatičeva:

Naš greh . . .

Nehote se človek, ki gleda to mrzlično delo in gonjo za napredkom raznih prosvetiteljev, vpraša, kako je pač mogoče, da vsa ta ogromna setev delavnih rok tolikokrat ostane mrtva, da ne vzklije in ne obrodi, ko vendar ležijo pred sejavcem žive brazde mladih duš, ki hrepenijo po obogatitvi, ki žejaajo po luči in resnici . . .

Na vsa ta in enaka razglabljanja in vprašanja nam zopet in zopet prihaja v odgovor velika beseda božjega Sejavca: »Ljubite se med seboj! . . .«

Z istimi besedami so skušala že tisočera človeška usta — in še skušajo — zdraviti človeško družbo. Saj se ni zlepa toliko govorilo, pisalo in pridigovalo o ljubezni, kakor baš danes, ko človeška družba krvavi iz tisočerih ran ter je beda duševno in telesno stiskanih priklopela do vrhunca . . .

In radi resnice se moramo zopet vprašati: v čem tiči vzrok, da današnjemu človeku beseda o ljubezni ne pomeni več zdravilo, odrešenje, če ne v tem, ker mu ta božji dar prinašajo dostikrat le mrtva usta, ki so sicer priučena izgovarjati besede o ljubezni, a sicer je daleč proč od njih . . .

Nam katoličanom ljubezen ne sme biti samo na ustnicah! To, kar mnogi nosijo na ustnicah in ponujajo trpinom — je dostikrat le revščina, ki odkriva zopet novo revščino . . . In gorje človeku, ki bi si dal svojo dušo nasititi iz teh praznih posod! Zgodilo bi se mu kakor Lazarju, ki se je hranil od drobtin z bogatinove mize in je lakote umrl . . .

Nam, ki nas je Gospod postavil, da smo svetu nositelji duhovne in srčne kulture, beseda o ljubezni ne sme biti zgolj sredstvo, s katerim bi se mogli uveljaviti in vriniti med one, ki so žejni resnične, božje ljubezni.

Ko bi človek tehtal besede o ljubezni in bi hkrati ne videl, kako vse drugačno pot gre življenje teh ljudi — bi moral vzklikniti: Saj je toliko ljubezni med nami, da ni prostora za bolečino!

In vendar ni bilo nikoli toliko prelitih solz, nezaceljenih ran in zavržene bede, kakor danes, ko se je današnji napredni človek odločil, da bo z besedo o ljubezni vezal oči trpinu, da ne bodo videli, kako z njimi vred krvavijo na lastnem telesu, hirajo na lastni duši . . .

Ti laži-reformatorji, laži-soodrešitelji človeškega gorja in duhovne stiske — so tiste prazne posode, iz katerih naše ljudstvo zajema vedno novi glad, vedno novo žejo, prejema vedno nove rane . . .

Ne bo naše ljudstvo ozdravelo, dokler bo iskalo rešitve v tem, kar ga zastruplja,

kar ga napravlja trudnega in nevernega, ker — kako pa bo človek verjel, da sonce blešči, če ne vidi njegove svetlobe...

Naše ljudstvo in mladina naša, ki jo hočemo rešiti, potrebuje nauka o ljubezni, tesno povezanega z dejanjem. Ko bodo naše besede o ljubezni izpričevale dejanja, tedaj šele bomo dozoreli za veliko odrešujoče delo, da se sklonimo v duše in jim prinesemo nauk o ljubezni...

Dokler pa v nas ni težnje dati sebe v službo božjim idejam, toliko časa bo vse naše delo na polju prosvete, duhovne in srčne omike — mrtvo seme, ki nam bo vračalo le mrtve sadove...

Dekleta v tovarni.

Mi delavci in delavke delamo v tovarni dan za dnev, teden za tednom, mesec za mescem. Da pa bomo z veseljem prenašale vsako naporno delo, upoštevajmo tale rek, ki se glasi: »Z Bogom začni vsako delo, pa bo lep uspeh imelo.« Ta rek nas uči, naj torej vedno delamo le to, kar je Bogu všeč. Ne bomo iskale torej takih tovarišic, ki jim nikdar kaj prida ne pride iz ust.

Drage tovarišice! Poslušajmo vedno, kaj nam priporočajo naši dobri dušni pastirji. Uče nas poti, ki pelje v večno veselje. A žalibog, slišim toliko zasmehovanja in opravljanja v tem oziru! Koliko deklet se je pokvarilo v tovarni! Zakaj? Ker preveč posnemajo slabe zglede, katere bi sploh morale zavrniti. Naj navedem nekaj takih primerov, katere človek vedno sliši, na primer: tisto nedostojno govorjenje, klafanje in kletev pri vsaki malenkosti. Posebno to človeka boli v srcu, da to sliši od žensk — deklet. Ni dovolj, da je to v tovarni, ampak še celo med potjo se obnašajo v svojem govorjenju kakor kakšni neolikani pobalini. S tem pohujšujejo mladino, katere že itak napenja svoja ušesa in poslušča, česar bi sploh ne smela slišati. Zakričala bi jim v obraz in jih opomnila,

da se vsaj naj ozirajo na šolsko mladino, ki tako hitro pobere vsako slabo besedo.

Nekatere se bodo izgovarjale, češ, taka moram biti jaz, kakor so druge, drugače bom zasmehovana, ne misleč, kaj smejo posnemati, kaj ne! To je bridka napaka! Sklep bodi tale: Kakor sem prišla poštena v tovarno, taka hočem biti tudi v tovarni in zunaj nje.

A. P., tovarniška delavka.

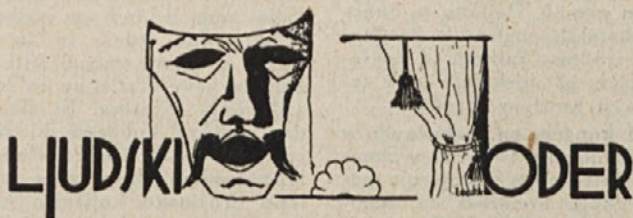
Kje ste, dekleta?

Vsako nedeljo v cerkvenem letu gledam in premisslujem, kam so se obrnila doraščajoča dekleta.

Dekleta, kje ste? V Marijini družbi mladitve naraščaj neznamen, v Prosvetnem društvu skoro deklet ni, dekliških odsekov v naši Meziški dolini ni. Dekleta, kje doraščate, kje se vzgajate, kje se utrjujete za bodoče življenje?

Dekleta, resni adventni čas je pred nami. Zresnite se tudi ve in mislite na drugi prihod Kristusov, ker ne veste ne ure ne dneva, kedaj nastopi kot sodnik. Zato, dekleta, ne zapravljajte lahkomiselno časa svoje mladosti. Kar v mladosti zamudiš, težko kedaj nazaj dobiš.

Dekle iz Meziške doline.

Zveza Ljudskih odrov.

Na občnem zboru Prosvetne zveze v Mariboru, ki se je vršil pretekli mesec, je bilo sklenjeno, da se osnuje v Mariboru Zveza Ljudskih odrov za področje mariborske Prosvetne zveze.

Namen Zveze Ljudskih odrov bo ta, da bo skušala dajati našim Ljudskim odrom navodila za dramatično delo. Vsi vemo, da imajo naši odri težave s sestavljanjem repertoarja (seznama iger, ki bi se naj igrale), dalje z režijo, ker manjka režiserskega šolanja, pa tudi s kostumi, ki si

jih posamezni odri težko nabavljajo. Vsemu temu bo odpomogla Zveza Ljudskih odrov. V podrobnostih še njen delokrog sicer ni točno določen, vendar je možno že sedaj omeniti vse tiste naloge, ki jih bo vršila. — Njeno delo bo predvsem prirejanje režiserskih tečajev, zaenkrat seveda samo v Mariboru. Na teh tečajih, ki bi seveda trajali nekaj dni, bodo dobivali vodje našega podeželskega oderskega dela, režiserji, vsa navodila glede dobre izbire iger, glede vaj za igro, scenerije na odru, maskiranja in kostumiranja. — Da bo

delo odrom olajšano, bo Zveza Ljudskih odrov radevolje pošiljala k našim oderskim družinam svoje zastopnike, ki bodo na licu mesta pomagali z nasveti. Garderoba, ki jo je nabavila Prosvetna zveza in ki se vedno še izposojuje, bo omogočala našim odrom lahko nabavo potrebnih oblek za igre.

Jasno je, da bodo imeli od te Zveze dobiček samo oni odri, ki bodo v njej včlanjeni. Šele tesna organizatorna povezanost vseh odrov bo omogočala lažje in uspešnejše delo. — Centralna knjižnica se bo enako izpopolnjevala in nudila našim odrom primerna dramska dela.

Vsekakor bo Zveza skušala doseči to, da bo naše igranje res služilo prosveti, izobrazbi in vzgoji igralcev, pa tudi izobrazbi in vzgoji gledalcev. X.

Predstave Ljudskega odra v Mariboru. V letošnji sezoni je dal mariborski Ljudski oder dve predstavi. Kot prvo je igral Jalenovo novo dramo »Grobovi«. Igralci so sicer svoje vloge izbornorešili, vendar se je zdelo, da je igra odersko preslaba. Vsebinska je vsekakor lepa in je v tem pisatelju pravi mojster, manjka mu pa pravega

smisla za odersko učinkovitost. Morda bo pisatelj to popravil, tako da smemo potem upati, da bo to delo vsako leto za praznik vernih duš šlo čez naše odre. — Druga predstava nam je dala slovensko izvirno dramo »Mutec osojski«. Napisal jo je agilni član mariborskega Ljudskega odra Anton Brumen. Obdelal nam je zgodovinsko snov življenja poljskega kralja Boleslava in pa njegovo pokoro v samostanu na Osojah na Koroskem, ki jo je v svoji baladi ovekovečil tudi naš pesnik Anton Aškerc. Bili smo radovedni, kakšen bo uspeh igre na odru. Občinstvo, ki je napolnilo dvorano Zadrudne gospodarske banke kakor še nikoli, je odšlo nad vse zadovoljno. Drama je odersko tako učinkovita, da ji je bodočnost na naših odrih zagotovljena. Godba in pa petje članov pevskega društva »Maribor« je učinkovitost drame močno povzdignilo. Enako so novi kostumi, ki so last Prosvetne zveze in namenjeni za izposojevanje, odlično učinkovali. — Obe predstavi sta pa dokazali, da vlada v Ljudskem odru v Mariboru nov duh, ki bo jamčil za uspešno delo odra. X.

Naša knjiga.

Smuške ture na Pohorju. Tisk in zaloga Tiskarne sv. Cirila v Mariboru. Cena 2 Din. Lična knjižica, ki je pravkar izšla, naj bi bila vodnik našim smučarjem po pohorskih vrhovih. Vsakemu smučarju, pa tudi poletnemu turistu, bo dobrodošla. Poleg koledarja ima omenjene avtobusne proge do posameznih postojank pod Pohorjem, nato vse pohorske postojanke z natančnimi dohodi in izleti, najprimernejše smuške ture, navodila za prvo pomoč. Dodana je dobra skica (karta) pohorskih postojank in glavnih poti. — Priporočamo fantom in dekletom, pa tudi drugim, ki obiskujejo naše zeleno Pohorje, da si knjižico naročijo.

II. evharistični kongres za Jugoslavijo v Ljubljani 1935. Misijonska tiskarna v Domžalah je dala tiskati knjigo, ki opisuje potek II. evharističnega kongresa za Jugoslavijo v Ljubljani leta 1935. Knjigo krasijo nebroj lepih slik, ki spominjajo na prizore s kongresa. Vsem udeležencem imenovanega kongresa bo imenovana knjiga nudila prijetne spomine na dneve v Ljubljani, pa tudi tisti, ki se kongresa niso udeležili, bodo gledali v njej moč vere slovenskega in hrvaškega naroda. Naj knjigo naše knjižnice in naše družine naročajo in jo kot dragoceno pričo ohranijo.

Misijonski koledar 1937. Misijonska tiskarna v Domžalah je kakor vsako leto tako tudi letos izdala Misijonski koledar, ki ima ta posebnost, daje posvečen misi-

jonskemu slovenskemu škofu Baragi. Lepi opisi indijanskih navad koledar prav mično popestrijo. Že radi lepih povestic, pa tudi radi podpore misijonom in radi Barage, ki mu je koledar posvečen, je prav, da si ga naročijo naše knjižnice in družine.

Mohorjeve knjige za leto 1937. Družba sv. Mohorja je zopet storila veliko kulturno delo, ki ga itak vrši že dolga leta. Dala nam je tudi za prihodnje leto pet knjig redne izdaje in še posebej nekaj knjig. Z njimi smemo biti zadovoljni. — Žal, da kaže statistika to leto majhno nazadovanje članstva. Ni sicer veliko, vendar zahteva ljubezen do zaslužne družbe od nas, da bo število članstva rastle. Ni lepše prilike, da si naše družine nabavijo lepo družinsko knjižnico kakor je ravno ta, da smo redni naročniki Mohorjevih knjig. To naj bo naša katoliška in slovenska narodna dolžnost.

Grazia Deledda: Golobje in jastrebi. Založila Jugoslovanska knjigarna, Ljubljana. V imenovanem romanu nam pisateljica slika življenje v Sardiniji, ki je še ohranilo mnogo priprostega in naravnega. Lepo je v romanu opisana zloba in krivičnost gotovih ljudi, kakršni se najdejo v vsaki vasi, ki pa končno vendar spoznajo svoje zmote. Našim čitateljem bo knjiga dobrodošla, saj je verna slika življenja povsod.

Računska uganka.
(Križan; 20 točk.)

Na vprašanje, koliko si star, je nekdo odgovoril takole: Ko bi bil dvakrat toliko star, kot sem v resnici in še eno leto in še pol in še četrt leta, bi imel ravno čez 30 let toliko, kolikor mi jih sedaj manjka do tega števila. Koliko sem torej star?

Številčna kraljeva pot.
(F. Č.; 20 točk.)

+ 2 / - 2

14	21	24	11	4	14	8	24	24
19	12	14	19	17	16	6	13	11
19	16	2	10	24	12	8	8	4
18	8	18	18	18	7	11	1	22
12	25	18	14	11	8	13	8	19
20	7	3	19	$\frac{10}{3}$	12	13	3	25

Besedna uganka.
(10 točk.)

Z g huda sem žival,
s K rabi se nam posoda,
r S veliko Bog bi naj nam dal,
s J nejevoljna pride Ti usoda.

Rešitev je poslati do 28. decembra tega leta na Ugankarski striček »Našega doma«, Maribor, Koroška cesta 1. Dva, ki bosta izžrebana, dobita nagrado.

Rešitev ugank v novemberski številki
»Našega doma«.

1. Podobnica: Življenje je cesta, čez plan in gore, jo naglo zavodi, kdor pota ne ve.
2. Zvezda: Čitaj »Naš dom«.
3. Črkovnica: Norec ima srce na jeziku, moder človek pa jezik v srcu.
4. Mala uganka: Hiti počasi.
5. Račun: Kupec je gnal čez most 12 krav in 23 kokoši.
6. Kazalo: Simon Gregorčič, Poezije.
7. Posetnica: Pririjski lovec in stezoslovec.

Prav so rešili: Pečnik Angela (5); Osojnik Maks (4); Enci Josip (4); Vezjak Ivan (7); Rudi Stegmüller (5); Čuček Feliks (3); France Crnc (3); Al. Sotošek (2); Milena Zabukovec (2); »Mariborski firbeci« (7); Sadravec Martina (1); Franc Ledinek (1); Franc Planinšek (1); Cankar Franc (1).

Izžrebana sta bila: Osojnik Maks, Guštanj in Čuček Feliks, Selce 61, Sv. Lenart v Slov. goricah.

Mojim ugankarjem, Res ne vem, ali se mi sanja, ali pa je bridka resnica, da je leta konec? Komaj dvanajstkrat smo prišli v mojem koticu skupaj ter po domače pokramljali (Francka iz Prlekije bi nas obsodila, da smo klepetali), sedaj pa je že leta konec. Torej smo za eno leto starejši in starejše. Biti star! Brr! Nič kaj prijetno, kaj ne, ljube ukankarice? Vem, da baš Vam starost nič kaj ne diši. Vsaka hoče imeti lepa lička, Bog obvaruj, da bi kateri kdo omenil, da je stara. Tudi stari štori hočejo veljati za mlade. No pa nič zato! Na ta račun pride vsaj kosmetičarska industrija na svoj račun. Pomade in kreme, barve in puder ter še druge take »pomlajevalne žavbe« tudi niso kar tako! To košta denar. — No, ugankarski striček si radi starosti ne dela sivih las. Pleša, ki krasi mojo glavo, je tako lepa, da je ne zamenjam niti za kremo samega cesarja Čirimurov, če veste, kje je ta gospod doma. Pomislite, koliko prišparam na leto. Niti enkrat mi ni treba kravžljati las in pa ondulirati, ali kako se že pravi tej coperniji. Sicer se mi pa taki kodrolasi imenitniki ne zdijo bog ve kaj. Ne dolgo tega bi mi tak nestvor bil skoraj kriv prezgodnje smrti. Bila je neka frajla — a jaz sem jo spoznal za — leva! Pomislite: lev na mariborski promenadi, to niso mačje solze. Tako sem se ustrašil leva, — hočem reči frajle, da mi je sapo zaprlo. Malo je manjkalo, pa bi bilo po meni. — No, kam sem zašel s svojim modrovanjem. Hotel sem reči, da si bomo ostali zvesti tudi v novem letu. Ugankarski striček zastavlja svojo sivo brado, ponošen klobuk in par starih škrapetov, da se bo potrudil zadovoljiti častito družbo ugankarjev in ugankaric. Torej zvestoba za zvestobo! — Cankar: Vesel sem Te, da si upal priti v moj kotic. Če imaš kaj dobrih labirintov, le pošlji! — Lojzek iz Senovega: Tako je prav! Ne zбоgom, ampak na svidenje! Le potruđi se, da bo imela Vaša župnija veliko armado zvestih naročnikov družinskega lista »Naš dom«! Milena pa Ti naj krepko pomaga! — Miha iz Puše mi ej pisal, naj mu posodim moj »Radion«. Ker sem se baš odpravljal na kumferenco, sem mu velikodušno prošnjo uslišal. — Predno sem se odpravil na težko pot na mednarodno kumferenco, ki bi naj razorožila narode, sem hotel dati državnikom dober zgled, zato sem kot predpripravo sklical razorožitveno kumferenco doma v lastnem domu. Na kumferencu sem povabil predvsem mojo staro. Veste, je že tako na tem božjem svetu, da naše »boljše polovice« nič ne dajo na ljubi mi. Z vsem orožjem, s katerim je ljubi Bog obdaril Evine hčere, delajo vojsko. Najprej z jezikom, če ta ni dovolj gibčen, pridejo na pomoč še burklje itd. No, stara se je odzvala va-

bilu. Toda prišla je tako bojevita, da mi je skopnelo upanje na sporazum. Predlagal sem ji razorožitev: jezik za zobe, burklje v kot in samo za lonce, pa si ni dala dopovedati. Pograbila je burklje in — no, saj veste! Ker se mi je razorožitvena kumferenca že doma ponesrečila, sem svoj prihod v Ženevo na mirovno kumfe-

renco — odpovedal, ker sem uverjen, da tudi v Ženevi ne bo mnogo drugače. Če se bo mednarodni položaj zboljšal, mogoče, da ta svoj sklep prekličem, drugače pa: »Ženeva in razorožitvena kumferenca, piš me v uh...« Vsem prav vesele božične praznike in srečno Novo leto!

Ugankarski striček.

To in ono.

Svoboda. Kakor poroča očitvelec in poznavalec razmer v Rusiji, je danes tam okrog šest milijonov političnih kaznjencev, ki počasi hirajo in umirajo, oropani vse svobode in človeških pravic. In še govorijo ljudje o velikem poslanstvu komunizma in o sreči, ki jo prinaša.

Hrvati in katolicizem. Po hrvatskih krajih se vneto in uspešno širi organizacija kmečke katoliške mladine (Skoma). Organizacija je dobra, tudi ideja vleče, zato pričakuje hrvatski katoliški pokret od nje veliko.

Spreobrnjenja na Angleškem. V teku zadnjih desetih let je bilo na Angleškem 250.000 izpreobrnjenj iz protestantizma v katoliško vero, med njimi 150 duhovnikov. Tako zapuščajo počasi Angleži tisto zmotu, v katero jih je s silo pognal kralj Henrik VIII.

Svetovni evharistični kongresi. Kakor znano, se bo vršil v začetku prihodnjega leta v Manili na Filipinih svetovni evharistični kongres. Leta 1938 se bo pa vršil v Budimpešti.

VSAK

SLOVENSKI GOSPODAR

ZAVARUJE SEBE, SVOJCE IN SVOJE IMETJE

EDINO LE PRI

VZAJEMNI ZAVAROVALNICI V LJUBLJANI

ZAVARUJE: POŽAR — VLOM — NEZGODE

KASKO — JAMSTVO — STEKLO

ZVONOVE — ŽIVLJENJE

KARITAS

Podruž. Celje: Palača Ljudske posojilnice

Glavno zastopstvo: Maribor, Loška ul. 10

Krajevni zastopniki v vsaki fari